

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XV. Rosa è chalybe, seu perseverantia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

manus in egenos sparserit, à divina providentiâ reti ex-
cipienda. Redibunt ad me omnia, & auctiora. Scio sa-
ne, scio, quia nullus speravit in Domino, & confusus est.

CAPUT XV.

Rosa è Chalybe, seu, Perseverantia.

§. I.

Ferrea & chalybea est hæc Rosa, quâ designamus
PERSEVERANTIAM virtutum omnium coronam.
Alii flores hiemem oderunt & abduunt se; non caput,
non brachia, non pedes efferunt. Stat hæc Rosa æstatis
& hiemis patiens; non ut ficus tegitur, non ut vitis ope-
ritur, non ut amaracus, aut libanoris * coronaria trans-
fertur. Rosa hæc nivem fert & solem, inter æstatis blan-
ditias & injurias hiemis perdurat.

* Ros-ma-
renus.

B. Maria in
prosperis
& adversis
perseve-
rantissima.

Virgo beatissima verè rosa, verè florum Regina, in
prosperis & adversis perseverantissima: stetit ad concio-
nes, stetit ad crucem filii: adfuit miracula patranti, ad-
fuit & in patibulo expiranti: æstate perfans & hieme,
inter luctus & gaudiorum vices, admirabilis perseve-
rantia exemplum.

Utrumque divinæ matris perseverantiâ sublimem
penitus capiamus, quot annos extra cælum egerit, in-
dagemus. De hujus Virginis ætate lis varia. Fuerunt, qui
dicerent, Virginem post filii abitum, uno solum anno &
aliquot mensibus terræ relictam. Perum hoc vero simi-
le. Alii censent Virginem ad annum alterum Claudii
Imperatoris pervenisse, qui à Domini morte fuit unde-
cimus. Neque hos sequimur. Invaluit plurimorum sen-
tentia, Virginem obisse, cum annum ageret sexagesi-
mum tertium. Hanc Turranius opinionem vulgi nomi-
nat. Non contradicimus; nec tamen placet vulgum hæc
ducem agnoscere. Utcunque constat, Virginem mat-
rem, cum filius in cruce moreretur, annum egisse qua-
dragessimum octavum. Nam cum inter paleas in specu
Bethlehemiticâ Christum orbi pareret, annum egerat
decimum quintum. At Christus ætatis anno trigesimo
quarto inchoato in crucem actus est. Inde certiore plu-
rium consensu asserimus, divinam hanc matrem ad an-
num septuagesimum secundum ætate progressam, eâ-
que ratione viginti quatuor annis filio superstitem vi-
xisse. Ita Epiphanius, Cedrenus, Baronius, ita alii.

Ætas B. V.
Mariæ
quæ, &
quot annis
filio fuerit
superstes.

Franciscus
Suar. tom. 2.
in part. 3. D.
Tho. disp. 21.
sect. 1.
Baron. 10. 1.
Annal. 48.
Delyius in
Pang. de
Assumpti.
B. V.

Atque hinc liquet, quàm patiens fuerit celestis Vir-
ginis Perseverantia, quæ septuaginta duos annos in tan-
tis & filii & suis ærumnis ad beatissimum finem perdu-
xit. Hoc quidem tempore, quo inter homines erat, sæ-
pius in cælo & cum Angelis quàm cum hominibus age-
bat; omne reliquum divinæ Matris vivere tranquillum
potius mori nominemus, quàm vivere; in terrâ hæcebat
corpore, orbes celestes & Angelorum ordines pera-
grabat animo: cupiebat emori, & esse cum filio; suis ta-
men desiderii totius Ecclesiæ bonum præferebat, suam
divinæ voluntati perfectissimè subiciebat. Fluebant ex
oculis lacrymarum gemmule, ex imo pectore suspiria
& gemitus erumpebant, sed dulces gemitus, mellita su-
spira, quæ Perseverantia provocabat, quæ amor edul-
cabat.

S. Tho. 2. 2.
q. 137. art. 1.
conclus.
Differetia
inter per-
severantiam
& constan-
tiam.

Perseverantia Thomæ Aquinati virtus est, per quam
homo in operibus honestis persistit. Constantiam por-
rò & Perseverantiam sic ait differre. Perseverantia doc-
cet hominem bonis actibus inherere, contra omnes
difficultates ex actuum diuturnitate provenientes: at
verò Constantia munit hominem adversus difficultates
è quibuscunque aliis impeditis emergentes. Hinc
Perseverantia principalior pars Fortitudinis est, quàm
Constantia. Adeoque illa demum vera est Perseveran-
tia, quæ continuum perfectionis studium, & indefes-
sam virtutis exercitationem ad supremum usque hali-
tum conservat.

A Veritatis oraculum est: Qui perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Ad hanc Perseverantiam suavis-
simè invitatur, qui perseverantiæ præmium monstrans: Esse, quæ
inquit, fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.

Tres autem esse gradus Perseverantiæ. Primus est, Tri-
vulle ac cupere Perseverare. Virtutis cultor seipsum ex-
timulans: Cur, inquit, tam stultus sum, ut cum ceperim
spiritu, consummè in carne? Nolo esse arundo ventis
agitata; nolo mutari cum lunâ. Progrediamur. Alter
est, Firmiter velle, quod rectè ceptum est, seque cun-
ctis obstaculis acriter opponere. Perseverantiæ cupidus
cum Paulo proclamatur: Omnia possum in eo, qui me confir-
tat. Pergamus, ut ei placeamus, cui nos probavimus.
Tertius est, Cum gaudio perdurare ad finem. Fatiga-
tionem quies, laborem sequitur merces. Sic igitur cu-
ramus, inquit, ut comprehendamus.

Augustinus seipsum ad Perseverantiam cohortatur.
Tu, inquit, non poteris quod isti & iste? An verò isti & iste
semetipsi possunt, & non in Domino Deo suo? Quid in te flas,
& non flas? Projice te in eum, noli metuere, non se subtrahat,
ut cadas. Projice te securus, excipiet te, & sanabit te. Hoc tibi
sapius quis occinat: Tu non poteris, quod isti & iste?
Nihil ad constantem rerum asperarum tolerantiam ef-
ficacius, quàm cogitare eadem multis foribus animis
fuisse perpeffos. Puder enim generosum spiritum non
posse unum, quod potuere innumerabiles. Quæ cogi-
tatio non in laboribus solum, qui difficiles, sed in dolo-
ribus etiam & cruciatibus, qui miserum videntur, in
ipsâ demum morte profuerit. Tu ergo durare non pos-
sis, cum cernas tot alios constantissimè duravisse? vel
idololatras intuerere.

§. II.

Q Fabius Maximus laudatissimæ in bello gerendo
Perseverantiæ fuit. Cum enim Romanum Imperi-
um Cannensi prælio fractum vix sufficere ad exercitus
restaurandos videretur, Fabius fultari & eludere Pe-
norum vires, quàm cum iis acie totâ conficere, longè
conducibilius existimavit. Idcirco pluribus Hannibalis
comminationibus irritatus, spe quoque bene gerendæ
rei oblata, nunquam tamen à consilii salubritate rece-
dit, ne parvi quidem certaminis discrimine. Et ita, quod
difficillimum est, irâ & spe ubique superior apparuit.
Ergo ut Scipio pugnando, ita hic non dimicando, Ro-
mam servavit: alter enim celeritate suâ Carthaginem
oppressit, alter cunctatione ita egit, ne Roma obrui
posset à Carthaginè. Et tu homo Luna, non poteris
quod isti?

Non minùs singulare Perseverantiæ specimen dedit
Ephialtes vir efficacis faciundæ. Hic Athenis jussus est
publicè accusare, & inter ceteros deferre nomen De-
mostrati, cujus filius Demochares excellentis formæ
adolescens fuit, Ephiali longè charissimus. Venit ergo
adolescens oraturus Ephialtem ut parcius patris crimi-
nibus insisteret. Persuassit hoc utique vel mutus solâ
satis loquente formâ, nisi se, qui rogabatur, virtum ges-
sisset. Nam Ephialtes accedentem ad se Democharem
neque ferociter repellere, neque supplicem suis genibus
advolorum intruere sustinuit. Sed ut sibi constaret, ope-
re capite gemens pallus est expropi preces. Nihilomi-
nus cepti perseverans Demonstratum sincerâ fide accu-
satum damnavit. Victoriâ nescio laude an tormento
majore partam, quoniam prius quàm fontem oppres-
sit, seipsum Ephialtes vicit. Et tu homo inconstantissi-
me, non poteris quod isti & iste? num etiam puerorum
ac puellarum Perseverantiâ vis superari?

Hebræi adolescentes duo in Mauritania Tingitanâ
educati, Lusitano mercatori, ob æs alienum nexi, à pa-
truo sunt dati. Eam ob causam Mazagani (urbis est Lu-
sitana in Africa) atinebantur. Horum alteri no-
mine Churno visa senex ore ciliisque venerandus persuadet, obsequi
ut exeat.

ut exurâ superstitione Judæicâ Christum induat, & Petri nomen assumat. Exspectatus adolescens socio narrat somnium, & monstrat salutis viam. Jamque idem utrique consilium erat: hoc unum metuebant, si fugerent, ne creditorem jure suo fraudarent. Igitur differunt & celant, dum illi à patruo satisfactum. Jam liberati, abeunt urbe cum cognato. In viâ animo votoque Christianos se proficiunt, & redituros unde discesserant. Proinde ille aut abeat solus, aut addat se ipsis comitem, parentis loco futurus. Hæc illos simulare, initio censet patruus. At ubi videt, rem agi seriâ, promissis onerat, terret minis, ut injectam mentem à se ipsis comitem, obstrictis adolescentum auribus, postremo in lacrymas & in preces itum. Sed frustra & hoc. Sic ambo in urbem revertuntur, deserto patruo. Alter paucis post diebus Olisiponem navigat, ad Carechumeniæ gades, manet alter in Africâ, sed morbo implicitus, ut illustrior esset ipsius Perseverantia. Nam adolescentis pater & patruus homines pecuniosi, & atroces irâ, quendam Mauritum ducem præmiis expugnant, ut equitum turmam Mazaganum ducat, se fore comites. Ducuntur, sed obviam eunt in armis Lusitani, & utrinque stant acies ad prælium instructæ. Maurus impetrato alloquio, non se pugnatum eo die venisse affirmat, sed tantummodo rogatum, ut Hebræo patri filium videre liceat & alloqui. Permissum; prius tamen obsidibus acceptis. Hic pater omnibus quibus poterat & artibus & machinis pugnabat. Sed frustra fuerunt & artes & machinæ; filius discessit victor. Licet enim grandævus pater, augendæ miserationi, Deum hominibus contestans questus ac ploratus diu duxerit, barbam sibi ac crines vulserit, vestem etiam gentis ritu considerit, nec quidquam omiserit intentatum, nihil tamen profecit. Nam animosus adolescens, & cepti tenacissimus, sermonem & spem omnem præcincidens. Si me, inquit, diligeres, pater, gauderes haud dubiè filii bono, nec differeres agnitâ veritate in meam ire sententiam, quâ unâ re nihil tibi nec utilius foret, nec gloriosius. Ego quidem ad consilium adjiciam & exemplum: hoc si feceris, agnoscam parentem meum & amorem tuum: tu verò quibuscunque in rebus habebis filium non repugnantem. Sin aliud velle pertendas, majorem habeo patrem Deum, cui magis obtemperandum est, quam hominibus. Ita libere dico, me omnibus modis cupere Christianum esse. Tam præclarum nomen aut aquâ promerebor, aut sanguine, ut scias esse vile corpus istud, qui gloriam animæ quarunt.

His auditis pater, irritus consilii mœrensque, neque enim turbidus animus vera judicat, cum Maurorum equitatu discessit. Juvenis admiranda Perseverantia dato specimine, à Lusitanis intra mœnia receptus est. Et tu non poteris quod isti & ista, homo Euripe?

§. III.

Sed sequior etiam sexus, & Virgines in hanc Perseverantiam laudem veniunt. Puella Hebræa, in templum invitata à feminâ Christianâ curiosè circumspicit, diversa interrogat, aras omnes circum, nec tamen præcellum Eucharistiæ pæguam, quamvis monstratum, videt. Miratur, & causam quaerit, cur res tanta, quanta dicebatur, oculos effugeret. Subjicit Christiana (indubiè Dei monitu) grande hoc arcanum, & rem maximè sacratam esse, proinde oculos, qui Christi luce perfusi non sint, aspectu ejus arceri. Ex eo tempore Hebræa Christianæ religionis studio exaruit, & clam matre Orationem Dominicam, & Angeli salutationem didicit. Ceterum eâ suscipiendi baptismi curâ flagrabat, ut domo profugeret, sed incautus quam ut possat fallere. Nam mater illam assecuta, verberibus affectam in clauso domi, fugam iterum tentantem, durius coercuit. Sed urebat interior Deus. Itaque tertius conatus fuit prospicere,

Tom. I.

A quo ad oppidi sacerdotem pervolavit, & ut aquâ salutarî ablueretur, magnopere petit. Perseverantiam illius firmavit sacerdos, & quia divinum hic instinctum sentit, virginem illam in illustriſſimæ femina Cracovienſis Palatini conjugis fidem & manum tradidit. Apud hanc commodè instructa, ceptorum perseverantiſſima (quod in hac gente rarum) Christo renata est. En homo volubilis & inconstans, pueri & puellæ Perseverantiam nobis præcunt: Tu non poteris quod isti & ista?

Sed audiant, qui unicam norunt Perseverantiam in veniâ, cum læsi sunt, negandâ. Caravaci in agro Tolitano adolescens quatuordecim annorum Mulis dabat operam. Huic quidam oculum excussit pugno. Parentes nil magis scire cupiebant, quam facti auctorem. Sed adolescens nec minis ullis, nec promissis adduci potuit, ut nomen proderet lædenti, adeo nullum vindictæ, nec igniculum quidem spiraverat. Nec diu merces abfuit. Paucis post diebus gravi correptus est morbo, quem eo tulit animo vulnûque, ut nunquam ingemiscere, nunquam esse tristior sit visus. Cumque morbus vires sumeret, die quodam repentina lux in cubiculum se infudit, eorumque qui aderant, oculos præstrinxit, simul adolescens æger loquendi potestatem amisit. Ita tres ipsos dies sensu moriûque caruit: iis elapsis quasi excitus somno, & clarâ voce iterans hæc verba: Expectate, inquit, jam eo. Verè abiit ab humanis & fluxis, ad immortalia & beata gaudia, siquidem cum magnâ liquidæ voluptatis significatione decessit.

Et tu ventosi ingenii homo non poteris quod isti & ista? Tu sæpius immortalem spitas vindictam, hac unâ Perseverantiâ clarus, quod ad dandam lædenti veniam es inflexibilis & obstinatus. At longè satius est, hic esse variabilem, quam Perseverantiâ tam improbâ constantem. Sed dicta confirmo.

Calatajerona in Sicilia filius erat unigenita, sine quo mater vitam omnem injucundam putabat & acerbam. Filius ei omnia erat. Sed hic ipse ab insidiatoribus inimicis miserè confossus est. Exanime corpus recenti errore oblitum, vulneribus deformatum, in maternas aedes illatum est. Spectaculum sane atrox & luctuosum, quod lacrymas non modò ei quæ genuit, sed ipsis etiam barbaris extorserit. Mater tamen aspectu tam diro percussa, non immodicis angoribus, nullis se dedit ejulationibus, nec inutiles feminæ plangores ac lamentationes imitata, sexum & naturam fortiter vicit. Nam ultionis genus exactissimum esse censuit, injurias beneficiis remunerari. Sic animo constituta (quod in matre obſtupescendum) non judicum subſellia imploravit, nec auctorem facinoris conquiri voluit, unum omnium judicem æquissimum accessit, qui vindictam injuriosorum sibi reservavit, non quidem ut auctorem cædis ad pœnam suppliciumque deposceret, sed ut impunitatem ei precaretur & veniam, quod certe fecit animo ad incredibilem Perseverantiam conformato. Nam & templum adiit, vitæque noxis pœnitentiâ deleis Domini-cum corpus accepit. Et quoniam semel in Christum liberalis esse ceperat, viribus quoque ab eo est aucta majoribus, ut quammaximos ad virtutem progressus fecerit. Ita quæ antea non frequentissimè Sacramentis animum expiaverat, deinceps per frequenter id medicinæ genus usurpavit.

Adèò multum facit vel unicus generosior actus ad exactam in virtute Perseverantiam. Et tu homo, veratilis & vage, pila sparsiva & luforia, tu non poteris quod isti & ista?

§. IV. In mundiciâ mercede

I Vre merito priorî matri vere heroidi, & hanc jungemus, quæ in Cataceni urbe Provincia Neapolitane haud inferioris virtutis specimen dedit. Filius ejus quatuor vulneribus confossus, semianimis in maternam domum

Franciscus
Bencius ad
annū 1591.Nicolaus
Orlandinus
ad an. 1594.Franciscus
Bencius ad
annū 1592.

Z z z

mum

mun relatus, in conspectu matris expiravit. Filii necem tam forti ac constanti animo tulit mater, ut victo gemitu funus prosecuta, postmodum sacra mysteria suscepit in templo, miserique, qui nuntiarent patricidis, se filii eadem doloremque suum Christi causâ, jam illis condonasse. Hæc profectò heroica sunt & admirandæ Constantiæ nobilissima prototypa. Quin imitamar, & viam nobis sternimus ad supremam in mortem Perseverantiam. Præter potuerunt isti & istæ, nos sequi non possumus?

Nec desunt in alio virtutis genere illustria Constantiæ paradigma, inter barbaras etiam & incultas gentes spectanda.

*Annal. & i-
colat Orli d.
anno 1585.*

In Mexico vir impudens constantis pudicitiae feminam aggressus, omnem movit lapidem, ut eam ad obsequium sui pertraheret. Pudicum autem animum nec minis nec muneribus expugnare potuit. Sed lasciviae moribus nil intentatum, nil relinquit inausum. Flagitii opportunitatem diu quaesivit. Reperit demum in loco ab arbitris remoto feminam quam deperibat. Hic ei quam blandissime flagitium suadere, abnuentem hortari, reluctanti vim & minas intentare. Apprehensis denique capillis resistentem humi raptare, pugnis cadere, pedibus conculcare ac proterere. Ubi nihil, quod sui voti erat, impetravit, feminam arbori alligatam verberibus crudeliter accepit. Ad extremum cum furor lascivientis cresceret, educto è vaginâ gladio præsentem mortem atrociter minatus est. At illa invicta semper animo, & decreti sui perseverantissima: Malo, inquit, corporis vitam per quolibet cruciatu prodigere, quam ereptum pudicitiae florem cum sempiterno dedecore deplorare. Aude in me, quod potes. Morti paratam habes: animum tuo vulnere non caderet. Etat quò vesana & nefaria hominis audacia posset progredi, sed quò progrediretur muliebris constantia, non erat. Tempori Deus adfuit, & aliorum interventu vires suas cogitatum scelus perdidit.

O Christiani, vos non potestis quod isti & istæ? Hi homines Christiana sacra vix primoribus labris gustant, & tantos constantiae spiritus gerunt! mors illis in levi est, & charior pudicitia quam vita. Ubi nostra Perseverantiae specimina? quid armorum gerimus castimoniae tuendae? Quis sanguinis torrens nostro salit de pectore? Quas pugnas excipimus? quæ conferimus prælia?

*Notum illud
Lucretii:
Est mihi qui
sultat casto
de pectore
torrens
Sanguis.*

Sed addo miram in eodem genere Perseverantiam virginis. Precibus eam & muneribus corrumpere cupiebat Mexicanus adolescens. Cum frustra essent omnia, vim & unâ fraudem censuit adhibendam. Nocte quadam cum abesse sciret virginis parentes, transmissio pariete januique effractis penetravit se in conclave, ubi erat virgo. Sed erat ea sibi præsentissima. Etenim constanti animo milles se mori malle, quam pudorem amittere, non cunctanter professæ est. At juvenis impotens sui ac ferox gladium stringit, vel sic sua vota extorsurus. Frustra. Nec orationem mutat pudica, nec mentem. Ille tam amore quam irâ incensus, os pugnis cedit, & vultus virgineos cruentat. Tum virgo positis humi genibus Dei matrem pudicitiae præsidem, quanto potest nisu, inclamat. Sic infestus pudicitiae latro, seu fatigatione, an timore accurrentium absferritis, sine prædâ discessit. Et tu homo ignave non possis quod isti & istæ? Recense vulnera, edisserere confictus pro castitate initos, monstra sis experimentum tuæ Perseverantiae. Ergo isti & istæ caelum rapiunt, & nos inter carnem & sanguinem volutari raptabimur in tenebras?

*Annales
Francisci
Bencii an-
no 1591.*

Hic non omiserim, quod priori satis affine. Nec enim laude sua fraudanda est virgo altera ejusdem gentis. Hæc amore virginis & magno cali desiderio tenebatur. Enimverò eam sibi sponfam ambitiosè cupiebat adolescens. Cumque his precibus vix obfisti posset,

A quatuor sibi dies ad deliberandum virgo petiit. Hoc omne tempus & precibus & jejuniis divina voluntati explorandæ consumpsit. Die quarto cum Angelorum panc priamam famem solata fuisset, animum conditori reddidit ad caelestes migratura nuptias. Hoc ubi auditum fuerit, renovatum, puto, videbitur Petronille vetus exemplum.

Et quia hic omnia quæ dissertatione nostra completimur, ad Virginis beatissimæ cultum referimus, & quantum alii exemplo illius ad virtutem profectum, docemus; Constantia illa silentio non involvenda, quæ Virginis aeternæ festos dies vel extremâ fame coluit.

Fuit in Angliâ anno millesimo quingentesimo nonagesimo vir pius & simplex, cui Georgio nomen. Hic annis compluribus in obsequio latentium Catholicorum duravit. Assiduâ demum operâ suâ est proditus. Multâ loco in pistrinum detrusus, cum labore atque inedia pugnare habuit. Molam trusatilem circumagebat quotidie impiger, velut damnatus longi Sisyphus laboribus. Nec ferias ambiebat ullas, nisi Dominico die publicis cum opus ex se quiescisset. Illud tamen admirabili Perseverantiâ tenuit; omnes dies beatissimæ Virginis Mariæ sacros ita coluit, ut nec precibus, nec promissis, nec minis, sed neque verberibus ad opus adigi potuerit: post minas, & verbera hoc etiam in hominem tentare placuit, omnis ei detractus est cibis. Sed pia cogitatio sic animum occupavit, ut omnem corporis injuriam inlevis haberet, malletque esurire ac verberari, quam dies festos minus religiosè venerari. Pluribus diebus hoc tenore transactis, ubi viderunt domestici nihil agi, constantiam, quam ipsi amentiam vocabant, ulterius lacerare neglexerunt. Hic illud meum repero: Tu non poteris, homo mobilissime, quod isti & istæ? Incapsum, ait, Georgius, bonum agitur, si ante terminum vite degeris. Quia & frustra velociter currit, qui prius, quam ad metas veniat, desit. Hinc electis suis Veritas dicit: Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis. Hinc Ioseph, qui inter fratres usque in finem iustus perseverasse describitur, solus talarem tunicam habuisse perhibetur. Nam quid est talaris tunica; nisi actio consummata? Bene igitur capta cunctis diebus agenda sunt, ut cum malum agendo repellitur, ipsa boni victoria constantiae manu teneatur. Cor frustra ad caelum erigit, qui non erectum stabilis.

S. V.

Insulam narrant inventam in mari proflus admirabilem; Hiberni ad eam naves appellere nitebantur. Cum verò nauæ exscensum in terram facere molirentur, insula velut impatiens tangi recessit & aufugit. Saepius idem tentatum, eodem semper modo fugitiva terra in alium sese locum recepit. Quid aliud, obsecro, cor tuum nostrum, quam fugax insula, quæ cogitationibus inque-
tissimis huc illuc impellitur. Quod Siracides observans: Sicut parturientis, inquit, cor tuum phantasias patitur, nisi Ezechiel, ab Altissimo fuerit emissâ visitatio: ne dederit in illud cor tuum.

Ergo domum tuam, quod Veritas monet, supra petram ædificam, ut etiam si descenderit pluvia, & venerint flumina, & flaverint venti, & irruerint in domum tuam, non cadat. Quod si ædificaveris domum tuam super arenam, descendet pluvia, & venient flumina, & stabunt venti, & irruent in domum tuam, & caderet, & erit ruina illius magna. Quid autem tibi est, nubes aquâ vacua, arundines vento plenas variè agitari? quid novi est, homines modicæ virtutis, exiguae stabilitatis concuti? Mirum est, sed planè non novum, David, Petros, Salomones, terras, ut videbantur, solidas, velut insulas fugitivas, tentationis vento miserimè jactari. Immobilis tibi videbatur David, cum succlamaret: Ego dixi in abundantia: non movebor in æternum. Vix verbum ore abiit, mox subiecit: Avertisti faciem tuam à me, & factus sum contumeliosus. Videat ergo, qui stat, ne cadat. Stetit pulcherrimus.

rimus Angelorum, steterunt cum eo innumeri pæne Angeli, sed ceciderunt, non horribili tantum, sed & irrevocabili casu. Stetit Tertullianus, stetit Origenes, summis ingeniis viri, sed ceciderunt. Stetit Saul, Salomon stetit. Principium in iis laudabile fuit, Perseverantia defuit. Ponamus, mi homo, te Dei servum esse, ponamus esse Angelum; servi deficiunt, Angeli cadunt. Ecce, inquit Job, qui serviunt ei, non sunt stabiles, & in Angelis suis reperit pravitatem.

ibid. cap. 4.
vers. 18.

Enimverò non tantum insulæ sunt, quas fugitivas appellamus: sunt etiam quas saltantes aut saltatorias nominant, quæ ad motus insistentium aut saltus & moventur & saltant, solo pedum concussu agitata. Hinc origo fabulæ, esse alicubi terram, quæ cantu ac fidium dulcedine moveatur. Tales nos sumus, quos ubi maligni aut socii mali, testudine suâ citharæ pellexerint, mox in motus saltusque inconditos effundimur. Sanctè proponimus, castè incipimus, aliquamdiu perstitimus, paulatim intepestimus, proposita omittimus, decreta rescindimus, cæpta invertimus, consueti negligimus; ita cadimus, denique jacemus. Priora omnia, antiqua omnia, in id sepe pejora. Quis, quæso, hanc insulam, ad hos saltus tam inconditos movit? Fidium modulatio, seu voluptatis titillatio. Cum accedit negligens sui custodia, actum est de Perseverantiâ.

Sæpe nivem imitamur, candidissimi sumus. Hebræus rex David seipsum penitentia thermis solatus: *Lavabis me*, inquit, & *super nivem dealabor*. Earum virtutum penitentia fons est; Lavamur, nivei sumus, in id super nivem dealbamur, animum induimus candidissimum. Sed tamdiu candida est nix ista, quamdiu recens est. Hoc hiems nobis ostendit in uribus. Quâ nocte nix celo defluit, eo mane candidissima sunt civitatis viæ, omnia compita vestit albo, sed hiberna, & ideo non diuturna. Nam expecta sis ad vespertam, & matutinam albedinem quæres, sed non invenies. Nix in lutum abiit. Nam hominum & jumentorum pedibus toties calcata, & niveum colorem perdidit, & in lutulentas sordes dissilixit. Videte mihi hominem penitentia thermis ablutum: niveus est totus, quantus est; ô amantem, & divinis oculis gratissimam nivem! Sed heu, vix dies unus alterque abeunt, & jam lutum est nix ista, sordes & atrorem contrahit. Pius erat hic homo quem cernitis, castitatis amans, nec laboris fugitans, precum assiduus, elemosynæ largus, in seipsum rigidus, super nivem dealbatus: paulatim ista evanescunt: jam laborem fugit, castimoniam non ut ante colit, raro stipem, raro preces fundit. Candida nix fuit, jam lutum est. Aded rara inter homines Perseverantia est. Nimirum spiritus immundus exit quidem ab homine, sed sæpissime in eandem, quâ exierat, domum revertitur, sicutque novissima hominis illius pejora prioribus. Ejecit hic homo diabolos, sed eosdem cum fœnore admisit: nam pro uno, quem expulerat, nequiores septem recepit. Nimirum impius facit opus instabile. Inconstans mente, quod Græci dicunt, aut cæcus aut surdus est. Jam incipit, jam fundamenta jacit, jam superstruit, sed manus ultima deest, nunquam finit.

Matth. c. 12.
vers. 43.

Prov. cap. 11.
vers. 18.

Esopus man-
fuit.

Verbum vetus est: Cantherius in portâ. Hoc inde natum. Sulpitius Galba Provinciam exiturus Cantherium adhibuit, qui cum ad ipsam portam cecidisset: Rideo, inquit Galba, te jam lassum, ô Cantheri, & cum iter vixdum bene ingressus sis, sub ipsâ portâ concidere. Heu quot fessi sumus Cantherii! viam virtutis vix ingredimur, & mox fatigati non subsistimus tantum sed corruimus, desperato Perseverantiæ præmio. Neque credendum tantam esse viæ difficultatem, sed cordis inopiam. Homo fatuus & mentis inops in cerebro pedes, & in pedibus habet cerebrum. Perseverantiam non æstimat, hinc ad obtinendam illam frigidissimè laborat. Quanta plurimorum in castris Perseverantia,

Tom. I.

& sæpe sub puro ac frigido Jove? Quot vani amatores cum fidicine totas noctes etiam rigente celo obambulant, & fidium cantu domos celebrant? At in templo hieme unam alteramve horulam durare, acerbum nimis videtur.

Virtutum omnium fundamentum Perseverantia est, uti columna sine basi, sic virtus sine Perseverantiâruit. Standum, & perseverandum, usque ad mortem.

§. VI.

C Olophonus olim (Æliano teste) proficiscebatur ad Ticas nundinas; iunctis comites habuit servum cum marsupio, & custodem canem. In itinere servus, solvendæ alvo nonnihil de viâ deceffit: hunc secutus est canis, qui servo in viam regresso, marsupium, quod servi oblitio reliquerat, fidelissimè custodivit. Perdius & pernox pecuniæ affedit. Ubi ad hospitium ventum est, dominus marsupium à servo reposcere, servus illud à domino clam subtrahit sui experiendi causâ credere, demum memoriam suam interrogare, & in loco avio derelictum non diffiteri. Itaque ambo viam relegunt, locum indagant, ubi marsupium cum cane putabatur relictum. Inveniunt demum incubantem marsupio canem, sed præ fame vix spirantem. Hic ubi herum ac famulum agnovit, à marsupio se removet, blanditias facturus hero. Sed miserum animal letali fame jam exhaustum, uno eodémque tempore & custodiâ & vitâ excessit. En Perseverantiæ doctorem canem! vel saltem ab hoc magistro, si aliter nolumus, Perseverantiam discamus.

Thesaurus nobis commissus est, quem Deus corpore veluti vili crumenâ clausum tradidit servandum. Hunc non fideliter solum, sed & perseveranter custodire convenit. Nec prius ab eo tollenda est custodia, quam ponenda vita. Dominicum imperium sic juberet: *Esse fidelis usque ad mortem*. In Salomone Regum fasti prædicant: *Ædificavit Salomon domum*, & consummavit eam. Tamen annos quatuordecim universum Salomonis ædificium tenuit, nihilominus consummavit eam, quam inchoaverat structuram. Sic & Paulus cursum, quem ceperat, consummavit; fidem, quam dederat, servavit. *Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit*. Legitimè certare illud est, certando non deficere. Ei demum victoria debetur, cui licet cum Paulo & Iliâ proclamare: *Cursum idem consummavi, fidem servavi*, retrosum non abii. Quem locum mandato Ducis sortitus sum, hunc aut mortuus aut vulneratus occupo. Quod Catilinæ milites strenuè facisse narrat Sallustius. Perè quem quisque pugnando locum vivus ceperat, eum amissâ animâ corpore tegebat. Animoso militi probrosissimum est objici, inconstantem & nullius fidei fuisse, locum & aciem deseruisse, in pedes & fugam se coniecisse. Quicumque vivit, militiæ degit; aciem deseruit, quisquis virtutem. Nec Christiano quidquam indignius, quam cœpisse bene vivere, nec perseverasse. Hoc quisque exigat à se, ut qualem se præstare instituerit, talem se ad exitum servet. Beata vita in excelso est, sed perseverantiâ penetrabilis est. In optimo instituto perseverare, virtutum omnium diadema est.

Vide, mi Lector, quæ in hunc ferè sensum tam in Trismegisto quam in Heliotropio docemus. Ea hic crambe repetitâ ingerere non visum est. Quæ hoc loco tradimus, in aliorum confirmationem dicta volumus. Res hæc non dicam nimium, sed nec quidem satis inculcati potest. Innumeri pereunt, non quia malè ceperunt, sed quia malè finiunt.

ACTIONES PERSEVERANTIÆ.

1. Qui Perseverantiam seriò desiderat, singulis eam horis à Deo postulat, idque precibus quam potest calidissimis. Scit enim finalem, quam Theologi vocant, Perseverantiam. Scit enim finalem, quam Theologi vocant, Perse-

Zzz 2

Perse-

De condi-
gno.

Secunda.

Perseverantiam merissimum Dei donum esse, nec eam ullis promeritis velut mercedem posse obtineri.

2. Ad Perseverantiam seipsam quotidie modis omnibus extimulare. Huc juxta ea, quæ toties apud animum suum proposuit, in memoriam revocare; quod si hæc in chartam relata sint, suo se chirographo convincere in hunc ferè modum: En inertissime cessator, quàm longè sit aliud statueres, aliud statuta exequi. An non centies, an non milies & hoc, & istud, & illud facturum te recepisti? Hæc scilicet honoris verba fuerunt; ubi tandem sunt opera? Fac quod decrevisti, persevera quod cepisti. Cælum perdidit, quisquis Perseverantiam neglexit.

Tertia.

3. Attentis oculis sapius intueri horribilem ruinam plurimorum, qui quidquid virtutis collegerant per annos plurimos, id omne uno instantiæ actu turpissimè abiecerunt. Diu divites, momento mendici, quia Perseverantiæ oblii. Exemplo sint & terrori inter Angelos Lucifer, inter homines Saul, Salomon, Tertullianus, Origenes, mille alii. Non potest esse Paradisi hæres, cui defuerit Perseverantia comes.

Quarta.

4. Veræ Perseverantiæ est, nec amore vitæ, nec timore mortis, sed nec minis ullis aut promissis à fide recedæque averti aut flecti posse. Ita constantissimus Princeps Mathathias: *Et si, ait, omnes gentes Regi Antiocho obediunt, ut discedat unusquisque à servitute legis patrum suorum, & consensiant mandatis ejus: ego & filii mei, & fratres mei obedimus legi Patrum nostrorum. Proprius sit nobis Deus, non est nobis utile relinquere legem, & iustitias Dei. Jucundius fuit Mathathie mori, quàm à lege desciscere, & in Perseverantiam peccare.* Speciosum mentis suæ rigorem flecti non sustinuit.

Quinta.

Stimuli
perseve-
rantie.

5. Quorundam Sapientum voces assidue auribus ingerenda, velut stimuli Perseverantiæ. Quales sunt: Annosa querus ictu non cadit uno: Perita & feri. Rem inchoare bonam, nemo non potest: Tu perge porro, perge & persevera, perge, perge: præmium est in exitu, perseverantis est corona. Exordium est inane, cui suus non apponitur epilogus. Frustra cucurrit, qui ante metas deficit. In virtutis semitâ necessarium est progredi: qui stat, retrorsum tendit. Pachomius suis sæpissime inculcabat: Frustra ad salutis braviu currimus, nisi sic curramus ut comprehendamus. Frustra cum hoste confingimus, nisi certemus, ut vincamus.

Deiparam hætenus comparavimus Rosæ, quæ toto pæne orbe nascitur. Illius præcipue laudes à Colore, Odore, Medicinâ petuntur. Sapienter Eusebius tradidit, Rosam non voluptatis tantum, sed & utilitatis causâ creatam à Deo. Color Rosæ pulcherrimus, ruber vel candidus, quos colores sponso suo, qui se Rosam vocat, sponsa tribuit in Canticis. Nil fuit ardentius Deiparæ charitate, nil candidius ejus castitate. Rosæ Odor se longè suavitèrque diffundens nomini causam præbuit apud Græcos ab odoris largo effluvio. Deiparæ laus & vitæ totius odor talis semper fuit, ut Matrem Dei omnes, animo saltem suspicere ac collaudare cogerentur. Medicinæ laus longè veriùs Deiparæ quàm Rosæ tribuitur. Quot illa corporis morbos, quot animi pestes olim repulit, & quotidie repellit sanctissimis patrociniis? innumerum, in scelera suorum sordibus computrescerent, nisi eos floris istius odor reficeret & solidaret. Salutis semper plurimum à cælesti hac Rosâ nobis obvenit.

Precatur olim alumnulo suo Persiana nutrix:

Quidquid calcaverit hic, rosa fiat.

Persius

sat. 3. mediâ.

Hoc Domino Jesu soli proprium, & ab ipso matri concessum: si loqueretur, rosas ore spargeret; si quid ageret, manibus rosas funderet; si quod pergeret, gressibus nascentes rosas premeret.

Aristot.

10. 7.

scd. 12. pro-

blem. pro-

blem. 8. mibi

pag. 476.

Docet Aristoteles, suavius olere rosas, quibus umbilicus asper est. Eum opinor veteres Bonum umbilicum vocasse: quas enim volebant dicere frangrantissimi esse

odoris, aiebant bonum habere umbilicum. Umbilicus incontinentiam in facris paginis adumbrat. Qui umbilicum hunc penitentia spinis & abstinentia aggerere vallant atque obsepunt, sectanturque carnis continentiam, iis sanè asper & spinosus, ac proinde optimus est umbilicus, eorum castitas oler suavissimè, illi optimæ sunt Rosæ. Quod de illibatissimâ divinæ matris Virginis castimoniâ jam supra demonstratum est, hic verbo dixerim: Virginum Virgo fuit, Flos Florum, Rosarum Rosâ, absolutissima castitatis idea, terribilissimum virginitatis speculum, inter spinas lilium fragrantissimum.

Ajunt Rosas, si juxta fetores alii conferantur, odoris fieri efficacioris, ita profecto hac ipsâ vicinâ graveolentiâ rofaceo flori benevolentiam aspirari. Maria cæli terræque bono prognata, fetoribus alii crescebant undequaque cincta. Erant ævi illius virgines ceparum & alliorum instar, virginitatis decus non æstimabant, ad nuptias convolabant universæ, pretiosam illam carnis continentiam ignorabant. Hæc una Virgo castitatem ab aliis neglectam coluit quàm integerrimè. Alliorum media stetit hæc Rosâ.

Theophrastus auctor est, Rosas, quibus pauca sunt folia, iis quæ pluribus luxuriant, esse præstantiores: quæ quingue duntaxat folia habent, optimas, quæ centis foliis dicuntur, vilissimas. Folia nostra, verba nostra sunt; eorum, etiam bonorum, vitanda redundantia. Domini Jesu matrem vix quinquies in Evangelio locutam legimus: semel Angelo, semel Elisabethæ, semel ministris, bis filio. Nōne hæc Rosâ pentaphyllis, adeoque præstantissima?

Sed forsitan hoc loco dixerit nonnemo: Velim ea, quæ de laude beatissimæ matris Virginis uberius sunt explicata, conferri ad compendium. Non invitus, quantum licuerit, parebo, & dicta revocabo ad summam non meis, sed priscorum Patrum verbis. Ita breviter summamque describam, quid multis retro sæculis Christiana, quid prisca & erudita pietas de matre Domini Jesu senserit.

Hic ergo, Lector, observa,

Priscos Patres, præsertim Græcos, in elogiis divinæ matris tribuendæ fuisse disertissimos. Quidquid denique dixissent, ad tantæ dignitatis apicem minis dignè censebant dictum. Non falso judicio Dei matrem infinitæ laudis pelagus æstimabant, ad cuius ultimos fines ac metas nunquam daretur enavigare. Hinc copiosissima in Virginem hanc encomia congesterunt. Ea nos sub unum posituri aspectum, in Romani Alphabeti ordinem digestimus. Atque hanc operam divinæ Matris cultoribus non ingratam fore speramus. Singulis laudum epithetis more nostro librum, caput, paginam scriptoris adnotare, res non solum infiniti, sed superflui laboris sit. Meam tibi fidem, amice Lector, non ignotam censeo.

Si quid porro à facris scriptoribus his dictum, quod 7. de Christo potius, orbis Reparatori, quàm ejus Matri convenire videatur, id optimo scriptorum affectui commendandum, & interpretatione miti ac congruâ explicandum. Unus unicus est humane gentis Servator Dominus Jesus. At hujus esse matrem, supremam inter omnes dignitatis est. Nemo vicinior Filio quàm Mater. Ordiamur ab elogio principe.

MARIA Mater Domini IESU.

Aaronis Virga de radice Jesse getminans. Abyssus miraculorum, & virtutum omnium. Abyssus misericordiæ profundissima. Acerra aurea. Acervus tritici vallatus liliis.

Elogiū
Mariæ
genitricis
Jesu Christi
P. 1.

Adæ